

5. oktobris - Pasaules skolotāju diena

«Iespējamās misijas» karavīrs Limbažu 1. vidusskolā

Šai nedēļas nogalē profesijas svētkus svin skolotāji. Šoruden pedagogu brālībai piederīgs kļuvis arī rīdzinieks **Mārtiņš KĀLIS**, kurš 1. septembrī sāka strādāt Limbažu 1. vidusskolā. Vasarā viņš pabeidza Rīgas Ekonomikas augstskolu, ieguva bakalaura grādu ekonomikā un biznesa vadībā, bet šobrīd māca matemātiku 5., 10. un 11. klašu skolēniem, arī programmēšanu vienpadsmitklasniekiem, ir otrs audzinātājs 8. klasei. Mārtiņš ir īpašs jaunais pedagogs - viņš ir *Iespējamās misijas* 2. iesaukuma dalībnieks. Pērn misijā iesaistījās 12 augstskolu absolventi, šogad viņiem pievienojās vēl 16, kuri izturēja pamatīgu atlases konkursu - pavisam bija pieteikušies 190 jaunieši. - *Principā konkurss būtu vajadzīgs vienmēr, lai skolās strādātu tikai vislabākie speciālisti, - tāda ir Mārtiņa pārliecība.*

Skolotāju dienas priekšvakarā tikos gan ar Mārtiņu, gan viņa mentori - palīdzi, Limbažu 1. vidusskolas direktores vietniecei, matemātikas skolotāju Ēriku Bauni un skolas direktori Inetu Zariņu. - *Mēs vēlamies skolā sajūt jaunus vēsmas. Gadu gaitā pedagogus tomēr nomāc rutina, bet jauni cilvēki, kuri tikko beiguši augstskolu, spēj un grib rīkoties radošāk, netradicionālāk, - iemeslus dalībai programmā Iespējamā misija skaidro, Ērika. - Katreiz, kad zvanījām, lai uzzinātu, vai mums tiks jaunais pedagogs, programmas direktore solīja, ka sameklēs vislabāko puisi. Un tā arī notika. Profesors Andžāns, kurš mūsu skolā reizi mēnesī vada īpašas matemātikas stundas, uzzinot, ka Mārtiņš piekritis šeit strādāt, teica - jums tikusi īsta debesu dāvana. Profesors viņu iepazīst jau tad, kad Mārtiņš mācījās Rīgas Valsts 1. ģimnāzijā, bijis cītīgs un gudrs. Pati dāvana labos vārdus noklausījās smaidot.*

Izaicinājums, lai iepazītu izglītības bildi

Kāpēc tik izcilis prāts, galvaspilsētas jauneklis ar prestižas augstskolas diplomu nolēmis strādāt mazpilsētas skolā? Brīdī, kad uzdevu šo jautājumu, klasei cauri izgāja fizikas skolotājs Modris Jirgensons un klusītēm piebilda: - *Puisis ir traks!* Arī šo repliku Mārtiņš noklausījās ar gaišu smaidu, bet atbildot palabojā manu teikumu, ka viņš ir rīdzinieks. - *Esmu nācis no Siguldas - arī nelielas pilsētas. Protams, iestājoties Ekonomikas augstskolā, viņam nav bijusi apņemšanās noteikti vēlāk strādāt skolā. - Pēc vidusskolas beigšanas svārstījās, vai studēt Latvijas Universitātē matemātiku, kas man patika un padēvās, vai izvēlēties ekonomiku. Izšķīros par labu tai, jo gribējās apgūt plašāku jomu, nevis augām dienām sēdēt pie formulām. Tiesa, viņu allaž interesējusi arī izglītības nozare. Pašam līdz šim iznācis daudz saskarties ar neformālo izglītību, vadot dažādus projektus un kursus. Mārtiņš ir viens no jauniešu organizācijas Tellus dibinātājiem, bijis arī tās vadītājs, organizējis Eiropas jauniešu parlamentu - dažādu valstu pārstāvju diskusijas par aktuālām tēmām. Vairākus gadus darbojies Latvijas Jaunatnes padomē. Visu to noklausoties, turpinu jauno pedagoga provocēt, vai tiešām nevilināja iespēja Rīgā atrast kādu labi atalgotu amatu biznesā, varbūt veidot politisku karjeru. Mārtiņš nenoliedz, ka ikviens no *Iespējamās misijas* jauniešiem varētu sameklēt darbu*

Limbažu 1. vidusskolas direktore Ineta Zariņa (no labās) un viņas vietniece Ērika Baune priecājas, ka šoruden skolā sāka strādāt *Iespējamās misijas* dalībnieks Mārtiņš Kālis. - *Kolēģi mani uzņēma ļoti pozitīvi, - ir apmierināts Mārtiņš. - Šī vispār ir augsta līmeņa izglītības iestāde*

Iespējamās misijas mērķis ir ievest izglītības sistēmā jaunus, talantīgus augstskolu absolventus ar lideru dotībām un labiem akadēmiskiem sasniegumiem, lai tā kļūtu par mūsdienīgu un vispārējai Latvijas attīstībai atbilstīgu nozari. *Iespējamā misija* Latvija aizsākās 2007. gadā.

ar nesalīdzināmi lielāku algu. - *Uz „misiju” neviens nenāk, lai nopelnītu. Tas ir izaicinājums, iespēja pašam izprast un iepazīt izglītības sistēmu. Jau tagad tā „bilde” man ir daudz skaidrāka. Kas notiks, ja pēc pāris mēnešiem bilde sāks rādīties melna, bet līgums parakstīts uz 2 gadiem? - Katrā līgumā paredzēta iespēja atkāpties, taču mēs visi ļoti apzināties, ka šis darbs ir grūts. Esmu apņēmies 2 gadus strādāt un šaubos, ka varētu notikt kaut kas tāds, lai es šeit nepaliktu. Šobrīd Mārtiņš domā, ka arī pēc līguma beigām savu karjeru saistīs ar izglītības jomu. Starp citu, arī daļa viņa kursabiedru teikuši, ka labprāt strādātu skolā, ja vien pedagogiem būtu normāla alga. - *Tā nav, ka draugi un tuvinieki man tagad izsaka līdzjūtību, nē, viņi mani atbalsta, pozitīvi vērtē manu izvēli, interesējas, kā veicas. Arī darbavietas izvēle ārpus Rīgas bijusi pārdomāta. - Gribēju, ja ir pārmaiņas, tad lai maksimāli daudz. Turklāt šeit varu koncentrēties tieši darbam, galvaspilsētā būtu dažādas blakus lietas. Limbažos darba nedēļas laikā vispār nekam citam neatliek vietas, bet draugus satieku brīvajās dienās.**

Ar divu krāsu krītiem un idejām

Atceroties pirmo stundu 1. vidusskolā, Mārtiņš neslēpj, ka nakti pirms tās nav gulējis, gatavojies. Taču brīdī, kad noskan zvans, vairs nav laika šaubām, jāiet un jādara. - *Pirms katras stundas izdomāju, ko gribu iemācīt, un vairākas metodes, kā to darīt. Iespējams, lasot Mārtiņa teikto, jūs pēkšņi iedomājāties, ka jauneklis pakļauts pamatīgam pārbaudījumam - nebūdam sagatavots kā pedagogs, tagad pats augām naktīm meklē metodes, kā un ko darīt. Kad šādas bažas paudu Mārtiņam, viņš sāka*

smieties: - *Tā nav, ka mūs nesagatavotus iemeta ūdenī, lai nu kuļamies, kā protam. Visi „misijas” dalībnieki izgāja 5 nedēļu intensīvās apmācības kursu, arī tagad katru otro nedēļu piektdienās un sestdienās tiekamies, Latvijas Universitātē apgūstam maģistra programmu pedagogijā. 1. vidusskolas direktore atzina, ka misija saviem dalībniekiem nodrošina stipru aizmuguri un atbalstu, lai viņi varētu kvalitatīvi strādāt, arī izmantot mūsdienu tehnoloģijas. Tā viens no misijas dibinātājiem - Lattelecom - visiem jaunajiem pedagogiem piešķir portatīvos datorus, bet skolām - projektorus. Mārtiņa darbaudzinātāja Ērika gan atgādināja profesora Andžāna teikto, ka skolotājam nebūt nevajag smalkas iekārtas, pietiek ar tāfelī, krītu un lupatu. - *Man šeit ir pat divu veidu krīti, arī krāsainais, - pajokoja Mārtiņš, piebilstot, ka viņš kā būtiskus ceļavārdus sev izvēlējis atziņas: - Jāmāca bērns, nevis mācību priekšmets un Pedagoģijā nav sīkumu, ir detaļas, un visas svarīgas. Ja viena buksē, motors nedarbojas.**

Pēc pirmā mēneša intensīvā darba jaunais pedagogs atzina, ka piedzīvojis arī gandarījuma brīžus. - *Patīkami, ja redzu, ka skolēns saprot, viņam beidzot izdodas. Savukārt grūtākais ir pārliecināt audzēkņus, ka ir jēga mācīties. - Ideju, ko vēl gribu darīt, lai ieinteresētu skolēnus, ir daudz. Domājam organizēt skolēnu mācību firmas, tāpat palīdzēt talantīgākos skolēnus sagatavot olimpiādēm. To, kā Mārtiņš vada stundas, Zināšanu sabiedrības nedēļā no 12. līdz 15. oktobrim varēs vērot gan viņa kolēģi, gan pedagogi no citām skolām. - *Es nedomāju, ka skolotājiem vajadzētu vienam no otra kopēt metodes, būtiskāk ir pārrunāt, kā katrs rīkojas, ko būtu vērts darīt citādi. Ceru, pēc manām atklātajām stundām tādās sarunas raisīsies un dzirdēšu vērtīgus ieteikumus. Tāpat vajadzētu sadarboties arī pedagogam ar skolēniem.**

Sev un visiem pedagogiem Mārtiņš svētkos novēl nezaudēt dzīvesprieku un darbasparu: - *Mums jānāk izaudzināt gudrus nākamos uzņēmējus un speciālistus, kuri pedagogiem maksās pensijas.*

Lailas PAEGLES
teksts un foto